

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLORADO.

THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V DRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

STEV. (No.) 48. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 11. MARCA — THURSDAY, MARCH 11, 1926. LETNIK XXXV.

Eksplozija v premogokopu - 14 mrtvih - 49 rešenih.

V PREMGOVNIKU V WEST VIRGINIA JE NASTALA EKSPLOZIJA. ZASULO JE VELIKO ŠTEVILO PREMOPARJEV. NEKATERE SO REŠILI, KI PA SO BILI VEČINOMA TEŽKO RANJENI.

Eccles, W. Va. — V premo- govniku Crab Orchard Im- provement kompanije v jami št. 5 in 6 je nastala eksplozija. Kakor je razvidno iz prvih poročil, je ena oseba mrtva, 28 še zasutih in 39 je bilo rešenih. Večina od teh je težko ranje- na. Zadobili so hude opekline in plin jih je tako prevzel, da niso mogli sami hoditi. Takoj je bila organizirana reševalna ak- cija, ki jih je spravila na var- no. Usoda zasutih je najbrže zapetena. Vhod do njih je zasut in le s težavo odstranju- jejo reševalci zapreke.

Razstrelba je nastala v istih prostorih, kakor aprila 1914, pri kateri je izgubilo življenje 186 premogorjev. Takrat je nesrečo povzročila odprta luč; vnel se je premogovni plin in nastala je eksplozija.

Premogorov št. 6 se nahaja na dnu jame, ki je globoka 520 čevljev.

Po zadnjih tozadevnih poro- čilih neumorno na delu. Do zveče opoldne so spravili na površje 14 trupel. 10 zasutih premogorjev so žive rešili.

ZEDINJENE DRŽAVE IN REPUBLIKA PANAMA.

Pogajanja za novo pogodbo glede Panama - prekopa, vzemirajo republiko. Trdi- jo, da išče Stric Sam nad- vlado.

Balboa, Canal Zone. — Pa- namska republika je postala nezaupljiva, odkar se vodijo pogajanja za novo pogodbo glede Panama-prekopa. Trdijo, da delujejo Zedinjene države na to, da bi dobile prekop po- spolnoma pod svojo oblast. To bi panamsko republiko ta- korekno uničilo, zato so za- nosniki republike pri pogaja- nju zelo previdni. Vsa pogaja- nja se vodijo strogo tajno, tako od strani Zedinjenih držav, ka- kor diplomatov panamske re- publike. Poročilo pravi, da po- željno za prekop velikansko mesto \$25,000,000 letno, na- mesto \$250,000, znesek, kate- rega plačuje Stric Sam dosedaj.

\$50,000 ZA SRČNE BOLE- CINE.

Chicago, Ill. — Miss Marga- ret Wheelock, 4405 Drexel boulevard, je vložila tožbo zo- per Walter Benderja, blagaj- nika Ahlberg Bearing kom- panije, kateri ji je obljubil, da bo poročil takoj, ko se raz- pade se je razporočil že januar- nja, kmalo nato pa poročil neko žensko. To je pa Miss Wheelock tako vjezilo, da je vnela zaodčenja v znesku \$50,000. Sodišče bo imelo zad- nje besedo.

"AMER. SLOVENEK" JE NAJ- STAREJŠI, A MORA PO- STATI TUDI NAJVEČJI

VOJNA NA KITAJSKEM.

Bojne ladje bombardirajo trdnjavo Taku v bližini Tientsina. Življenje tujcev je v nevarnosti. — Streljali so tudi na inozemske parnike.

Peking, Kitajsko. — Bojne ladje iz Shantung okraja so obnovile napad na trdnjavo Taku, ki so v bližini Tientsina in so pod kontrolo maršala Feng Huhsiang. Bombardiranje je bilo silno. Pa tudi napadeni so živahno odgovarjali s topovi, ki jih imajo na trdnjavi. Pri bombardiranju so pa bili v nevarnosti tuji in domači civili- listi. Nekaj strelav je tudi padlo na v bližini se nahajajoče inozemske parnike. Med stre- ljanjem se je posrečilo dvem križarkam iz Shantunga, da so izkrcale čete in sicer 10 milj severno od trdnjav. Feng je dobil ojačenja in težki boji se vršijo na istem prostoru, kjer so tujezemski zavezniki izkrcali svoje čete leta 1858.

V Peking je prišlo poročilo o groznem klanju za posest Machange, katero mesto je osvobodil maršal Feng. Tukaj je bilo število mrtvih veliko.

HAMBURG - NEW YORK V DESETIH URAH.

Berlin, Nemčija. — Zračna potniška služba iz Hamburga v New York in obratno v deseti- urah, je cilj na novo formirane družbe, ki se bavi z znan- stvenimi raziskovanji za avia- tiko. Stvar je še zamotana, kajti za dosego tega je potre- ba preje razvozljati problem, kako se bo mogoče dvigniti v zrak do višine šest ali sedem milj. Ko to dosežejo, potem se bo šele lahko upalo na pre- morsko redno zračno službo. V tej višini, v kateri je polet sedaj mogoč, se ne more misli- ti na uspešno prekmorsko služ- bo. Ko bo mogoče leteti v viso- čini šest milj, potem se bo lah- ko preletelo v eni uri 270 milj.

STRUP NAMESTO ZDRA- VILA.

Chicago, Ill. — Dr. Wesley N. Nell, star 55 let, živino- zdravnik, na 8214 S. Sangamon St. je umrl v bolnišnici vsled zastrupljenja. Po izpovedi nje- govega sina je oče pomotoma zavžil namesto zdravila strup. Govori se tudi, da je radi sla- bega zdravja obupal in si sam končal življenje.

SPOMLADI SE ZAČNE PRI- PRAVLJALNA KONFEREN- CA ZA RAZOROŽEVANJE.

Zeneva, Švica. — Lord Cecil iz Anglije in Paul Boncour iz Francije sta v privatni konfe- renci razpravljala, kateri čas bi bil najboljši za razoroževal- no konferenco. Prišla sta do zaključka, da bo najbolje me- seca aprila ali maja. Na prvi seji bi tozadevna komisija predložila temeljne načrte za mednarodno razoroževalno konferenco pod pokrovitelj- stvom Društva narodov.

POPOTNIKI IZ MAINE PRI PREDSEDNIKU.

Slika nam predstavlja skupino popotnikov iz Maine, katerim na čelo je guv. Brewster, ki potujejo v Florido. Med potjo so obiskali predsednika Coolidgea v Beli hiši in mu podarili košarico jabolk ter grb.

BRIAND SPREJEL MAN- DAT.

Briand je zopet sprejel nalogo formiranja novega kabineta. — Namerava še dalje ostati premier in minister za zunan- je zadeve.

Pariz, Francija. — Aristide Briand, ki je v soboto podal o- stavko s svojim kabinetom, je zopet prevzel od predsednika Doumergue težko nalogo for- miranja novega kabineta.

S tem se je zopet pokazalo, da nima Francija moča, ki bi bil sposoben za tako mesto, raz- ven Brianda. Le v njega ima predsednik zaupanje, da bo rešil Francijo finančne krize.

Ko je Briand dobil to nalo- go od predsednika, je rekel, da nima pravice kot zvest dr- žavljan, odkloniti častne nalo- ge, ki mu jo domovina nalaga na rame. Rekel je, da bo storil vse, kar bo v njegovi moči za zboljšanje razmer.

Briand bo tudi v novem ka- binetu premier in minister za zunanje zadeve.

VIHAR POTOPIL 50 ČOLNOV IN PREVRNIL VLAK.

Belgrad, Jugoslavija. — Od tukaj poročajo o strašnem cik- lonu, ki je bil tako silen, da je vrgel vlak s tira, pri čemer je prišlo več potnikov ob življe- nje in veliko število je bilo ra- njenih. Nesreča se je zgodila v bližini Splitskega. Vihar, ki je divjal na dalmatinskem obrež- ju, je potopil nad 50 malih parnikov. Škoda je velika. Ve- liko število mornarjev je našlo žalostno smrt v valovih. Itali- janski tovorni parnik Zeno je vrglo na obrežje.

AEROPLANI ZA PROHIBI- CIJSKE AGENTE.

Washington, D. C. — Pred- sednik Coolidge je podpisal predlog za ustanovitev zračne flote za službo obrežne stra- že, za kar se bo izdalo 150,000 dolarjev. Admiral Billard, ki je poveljnik obrežne straže, na- merava ustanoviti pet postaja- lišč ob obali Atlantika od Nove Anglije do Floride.

Mesec marec je mesec ka- toličkega tiska. Kaj bo torej storil(a) za katol. list Ameri- Slovane?

KRIŽEM SVETA.

— Pariz, Francija. — Na po- kopalšču angleških vojakov, ki so padli v svetovni vojni in se nahaja v bližini Amiens, je eksplodirala tamkaj zakopana mina, katero so pustili Nemci v vojni. Razdejala je več gro- bov in napravila veliko luknjo. Človeških žrtev ni bilo. Eksplo- zija je nastala, ko so delavci na polju potegnili za žico, ne ve- doč kaj da je.

— Chicago, Ill. — Mrs. Eli- zabeth P. Erwood, 1107 Col- fax St. v Evanston, stara 62 let, je padla na kuhinjski nož, ki se ji zadere globoko v prsi, da je bila na mestu mrtva. Nes- rečna ženska zapušča tri sino- ve in eno hčer, ki so pa že vsi odrasli.

— Carigrad, Turčija. — Tur- čija je odklonila vabilo Dru- štva narodov, naj se vdeleži se- je, na kateri se bo predložilo pogodbo, narejeno med Angli- jo in Irakom, po liginem svetu.

— Chicago, Ill. — Mary Jo- nes, stara 35 let, črnka, je na- šla žalostno smrt v ognju, ki je izbruhnil na 3632 Vincennes Ave., kjer je stanovala. Ko je ogenj nastal, sta se z močim nahajala v postelji. Mož se je rešil, a je zadobil težke opek- line.

— Buenos Aires. — Pri tu- kajšnih volitvah poslancev so zmagali socialisti, a poznejša poročila iz okrajev pravijo, da so dobili največ glasov radikali.

— Hollywood, Cal. — Mrs. Blanche Dunbar, 32 let, kino- igralka, je tukaj nanagloma um- rla. Vzrok srčna hiba.

— Ironia, Mich. — Dva otro- ka v starosti 8 in 9 let družine Mr. Albert Randall, sta šla v soboto s sankami od doma in se do torka jutra še nista vrni- la. Sodijo, da ju je zalotila bur- ja in najbrže vrgla oba v reko. 50 dečkov, skavtov, se je od- pravilo na pot, da bodo pre- iskali okolišč.

— Chicago, Ill. — Edward Nielson, star 17 let, je že v ml- adosti začel s sleparijo. Areti- rali so ga, ko je hotel vnovčiti ponarejeni ček. Na policiji je izpovedal, da je že kakih 12 ničvrednih čekov spravil v de- nar.

KATOLIČAN BREZ KATOLI- ŠKEGA LISTA JE NIČ!

DEČEK UGRABLJEN IZ POBOLJŠEVALNICE.

Oboroženi moški so napadli stražnika v St. Charles po- boljševalnici in odpeljali ne- kega dečka, ki je obdolžen zločina.

Elgin, Ill. — Štirje oboroženi moški so vdrli v St. Charles po- boljševalnico na Lincoln držav- ni cesti, štiri milje zapadno od St. Charles, premagali stražni- ka in ugrabili nekega dečka, ki je bil v zavodu radi zločina, ki ga je izvršil. Policija v Elgin in Chicago je bila takoj obve- ščena; pazili so na vsa pota, vodeča v Chicago, kar pa ni imelo uspeha.

Kako so si ugrabitelji prisvo- jili vhod v zavod, je zagonet- ka, ker so bila vrata, ki vodijo v notranjost, zaprta že ob 6. uri zvečer, kakor običajno, de- ček je pa bil odpeljan ob 8. uri zvečer.

Stražnik je rekel, da je kar- nenatoma zagledal pred seboj štiri moške z revolverji namer- jenimi proti njemu. Trije so ga stražili, četrti je pa šel narav- nost v sobo, kjer je bil deček, katerega so iskali. Takoj nato so poskakali v avto in se od- peljali v smeri proti Chicago.

St. Charles - poboljševalnica je šola za izpridene dečke v starosti od 10 do 17 let. Iz kak- šnega namena so dečka ugra- bili, še ni pojasnjeno.

SMRT DELAVCA.

Chicago, Ill. — Marcus Loo- mis, star 22 let, 2338 Sheffield Ave., je padel z odra, kjer je delal in zadobil tako težke no- tranje poškodbe, da je istim podlegel.

SMRT ZA SLEPARJE NA RU- SKEM.

Moskva, Rusija. — Sovjet- ska sodna oblast ne pozna u- smljenja s sleparji. Nedavno je bil neki Michael Wakin, u- službenec zadržane trgovine, obdolžen sleparstva, za kar ga je sodišče v Tomsku, Sibirija, obsodilo na smrt. Poneveril je okrog \$3500. Bil je ustreljen.

KATERI JUBILEJNI KANDI- DAT BO PRILJUBLJEN NA VRHU, DA BO IMEL NAJ- VEČ GLASOV?

Iz Jugoslavije

OB PRILIKI 900 LETNICE IN PROSLAVE SV. BLAŽA JE PAPEŽEV NUNCIJ OBISKAL MESTO DUBROVNIK. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Obisk papeževga nuncija v Dalmaciji.

Papežev nuncij monsignor Hermenegild Pellegrinetti se je vrnil z daljšega potovanja po Dalmaciji, Hercegovini in Bosni. Kakor se je že poročalo, je ob priliki 900letnice in pro- slave sv. Blaža obiskal mesto Dubrovnik.

Visoki gost je prišel v Du- brovnik 20. jan. v spremstvu kanonika o. Petra Vlasiča. V Dubrovniku je ostal do sveča- nosti sv. Blaža 3. februarja. Med tem časom je obiskal raz- na mesta dubrovnške in kotar- ske škofije. Pri svoji vrnitvi je obiskal razna mesta mostarske škofije. Povsod je bil sprejet od ljudi z izrednim navdušenjem. Njegovo potovanje ni bil kak o- bičajen izlet ali navadna pa- rada, marveč pravi triumf kato- liške misli in svečane manife- stacije katoliškega hrvaškega prebivalstva, Južne Dalmacije, Hercegovine in Bosne.

V Dubrovniku so mu priredi- li naravnost kolosalen sprejem. Celotno mesto je bilo v zastavah. Pot od mestnih vrat do stolne cerkve je bila posuta z zelen- njem in cveticami, topovi so gremeli in zvonovi zvonili. Ne- pregledna množica ljudstva je živo pozdravljala visokega cer- kvenega dostojanstvenika. Po- vsod so bile nabite svečane proklamacije, pozivi škofov, občine in mnogih društev. Pred mestnimi vrati ga je pričakala silna množica ljudstva z god- bo in številnimi zastavami. V imenu Dubrovnika ga je po- zdravil s prekrasnim govorom župan Niko Koprivica, nakar so topovi s trdnjave Minčeta iz- strelili 19 strelav.

Ko je nuncij stopil skozi mestna vrata ga je sprejela ce- lopokrajna duhovščina, s škofom Marčeličem na čelu, ki je bil v škofovskem ornatu in ki je v slavnostnem govoru pozdravil prevz. gosta. Nato je šel mons. Pellegrinetti skozi gost špalir meščanstva pod baldahinom, ki so ga nosili štirje župljani v narodnih nošah v stolno cer- ke, ki je bila nabito polna ljudstva. Tu je nuncij imel kra- sen govor v hrvaškem jeziku. Ljudstvu se je zahvalil za veli- časten sprejem, radujoč se, da vidi tako spontane manifestaci- je katoliške misli.

Vse dni bivanja nuncija v Dubrovniku so se v njegovo čast priredile razne akademije, cerkveni koncerti itd. Njegova simpatična osebnost je bila predmet splošne pozornosti. 26. januarja je obiskal otok Kor- čulo in polotok Pelešac. Spre- jem je bil povsod svečan ganljiv.

Samomor.

V Jaršah pri Ljubljani se je v svojem hlevu obesil posestnik in bivši gostilničar Miha Dim- nik, p. d. Štefkar, v trenutni zmedenosti. V zadnjem času je večkrat tožil, da ga tako glava boli, da se bo obesil. Pokojnik

je bil obče spoštovan in priljub- ljen mož. Treba pripomniti, da ta mož ni identičen z g. Miho Dimnikom, bivšim deželnim poslancem.

Strašen umor.

V okolici Čačka so našli mo- ško truplo brez glave, rok in nog. Dognalo se je, da je to truplo 43letnega uglednega kmeta iz Kuče — Kovačevića, Kovačević se je boril na solun- ski fronti; v vojni se je navadil pijače ter se je večkrat opil. Zato je bil v družini mnogo- krat prepir. Ko se je bil te dni zopet pijan vrnil domov in za- spal, ga je lastna mati ubila s sekuro. Nato sta s sinah nje- govo truplo zagrebli v gnoj, potem ga pa zopet izkopali, mu odsekali glavo in ude in ga ne- sli daleč od doma na neko pot, kjer sta ga pustili. Zločin so ta- koj odkrili in obe ženski zapri- li. Med potom se je mati iztra- gala orožnikom in skočila v re- ko Bjelico, a so jo rešili.

Smrt pod tramvajem.

V Belgradu je prišel po nes- reči pod cestno železnico orož- niški narednik Radovan Marin- ković. Železnica ga je vlekla par sto metrov s seboj in odr- gala eno roko in nogo. Zavira- ča Rista Cvetkoviča, ki je vodil voz, so zaprli in uvedli proti njemu preiskavo.

Razmere v sušaški policiji.

Na Sušaku so aretirali tam- kajnjega policijskega agenta Katoviča zaradi nenravnosti in ga odvedli v sodne zapore v Ogulin. Tem povodom so prišla na dan še razne druge nedo- pustnosti v policiji na Sušaku; obtožbe se obračajo posebno proti redarstvenemu pristavu dr. Rebiču, o katerem trde, da je dovoljeval in ščitil razna na- silja povodom zadnjih volitev.

Denarne pošiljatve. V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so do- stavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:		
300 — Din.	—	\$ 9.55
1,000 — Din.	—	\$ 32.75
2,500 — Din.	—	\$ 46.75
5,000 — Din.	—	\$ 93.00
10,000 — Din.	—	\$ 185.00
100 — Lir	—	\$ 4.70
200 — Lir	—	\$ 9.45
500 — Lir	—	\$ 23.75
1,000 — Lir	—	\$ 47.50

Pri pošiljaturah nad 10,000 Din. ali nad 2000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat me- nja, dostikrat docela nepričakovane, je absolutno nemogoče določiti ceno vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejemo naš denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICIL. PO POSTI KAKOR TU. DI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na SLO- VENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
455 W. 42nd St. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1874. The first and the oldest Slovenian newspaper in America. Established 1874.

Edinost Publishing Co. Address of publication office: 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill. Telephone: Canal 0098.

Subscription rates: For one year \$5.00, For half a year \$2.50, For three months \$1.50.

POZOR: Številka poleg vašega naslova na listu smi, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

Ako je vredno odgovora.

Naši socialisti so kaj naivni ljudje. Podobni so v taktikah ljudem otročje nanave. N. pr. "gospodje" pri rdeči Prosveti vidijo za vsakim grmom "klerikalca" (pod tem imenom mislijo nas katoličane).

Vsa stvar je ta le. "Gospoda" pri Prosveti, ki ima patent na laži in obrekovanja je zašla s svojim nadležnim vsiljevanjem nesrečnega socializma tako daleč, da si je prisvojila pravo diktaturo nad članstvom v tem oziru.

"Gospoda" pri Prosveti dobro ve, da je ta trditev laž. Ampak laž je njim prav dobrodošla, če se morejo z njo kaj pomagati. Mi ubogega kratkovidnega Zavrtnika samo pomilujemo, da more biti tako naiven, da misli, da se bo s to lažjo iz blata izkopal.

ZGODBA O NEVIDNEM ČLOVEKU.

Angleški pisal H. G. Wells. Pr prevedel Paulus

"Kar potrebujem od vas, je pa tole. Pomoci potrebujem! Spoznal sem, da brez nje ne gre. Hodil sem okrog, blazen od jezice, pa pomagati si nisem mogel. Kar ubijal bi bil — in našel sem vas —. In povem vam —."

"Dobri Bog! —!" se je prestrašil Marvel. "Stal sem za vami — se obočeval — prišel bliže —."

Marvelov obraz je kazal začudeno zanimanje. "Ustavil sem se za vašim hrptom. Tukaj, sem si dejal, je človek, izvržen človeštva, kakor jaz. Ta je moj mož. — In stopil sem k vam in vas nagovoril. In —"

"Dobri Bog!" je vzdihnil Marvel. "Ves omočen sem. Ali vas smem vprašati, kako je to, kaj hočete od mene, kako naj vam pomagam? — Neviden —!"

"Pomagati mi morate, da dobim obleko in stroho in počitek in še druge stvari, ki jih že dolgo pogrešam. Ako nočete — vi-

vredno smeha, potem ne vemo, kaj naj bi bilo. Tiči smo "klerikalci", z vsem smo v zvezi. Ker se je baje Godina na letni seji negentelmsko zadržal nad očeta Zavrtnika, bo gotovo prihodnja novica, da smo "klerikalci" v zvezi z Godino.

Resnica pa bo tako le: Ljudje, ki se zbirajo pri Prosveti in Del. Sloveniji so navadni kruhoborci. Kjer je korito tja rinejo. Članstvo pa blufajo, da se borijo za delavske pravice.

ZA VZAJEMNOST V INDIANAPOLISU.

Indianapolis, Ind. Cenjeni urednik A. S. Prosim Vas, odmerite mi kotiček v vašem priljubljenem listu.

O delavskih razmerah se ne bom hvalila, ker so take, da se človek še komaj pošteno preživi.

Omenila bi le, da smo imeli v nedeljo, dne 21. febr. nekakšod v slovenskem Narodnem Domu. Namen shoda je bil, naj bi se tukajšnji Slovenci, ker nas je itak malo po številu, ne cepili v dve stranki, ampak da bi bili bolj složni med seboj.

Predsednik Narodnega Doma je otvoril shod in pozval poslušalce, naj se prijavi k besedi, kdor ima kak pаметen predlog.

Priglasilo se je več govornikov, med njimi je bil prvi naš Rev. Father Kazimir Cverčko, ki je z umnimi besedami potrdil dejstvo, da smo vsi Slovenci in tudi vsi katoličani, ter da je prepričan, da ni med nami nikogar, ki bi ne bil katoliško krščen.

Nato so sledili razni drugi govorniki, katere je občinstvo z veseljem poslušalo. Končno nastopi delničar John Matelič ter nam pojasni in razloži, kakega pomena je Slov. Nar. Dom, in koliko koristi imamo od njega.

Še malo pojasnila prosvetnemu dopisniku. Barberton, O. Rojak Tony Svet se jezi, ker naš župnik obiskuje rojake po sosedni naselbini Kenmore.

Nato je zopet nastopil Father Kazimir in nas je pozval, naj bomo složni v obeh stvareh, kajti izprevidel je, in vsakemu mora biti jasno, da potrebujemo šolo, kakor tudi narodni dom.

Zato bi vas prosila, cenjeni rojaki, da poslušamo glas našega duhovnega pastirja ter da pustimo, kot je dejal on, strankarstvo na stran, se poprimemo in smo složni. Ko bodo razpisane delnice za novi Slov. Narodni dom, sezimo po njih. Ravno tako dajmo tudi kolektorjem za gradnjo nove šole, kolikor bo v naši moči, saj vemo, da damo za pravo stvar, kar bomo dali.

Še malo pojasnila prosvetnemu dopisniku. Barberton, O. Rojak Tony Svet se jezi, ker naš župnik obiskuje rojake po sosedni naselbini Kenmore.

Le ne tako pokoncu z glavo, rojak Svet, in pri tem tudi vsi drugi. Kričati, krockati, mukati znajo celo živali, ker ste pa vi ljudje, ni ravno lepo oponašati te. Tukaj imamo rojake, ki se prištevajo socialistom, ateistom, oz. taki, ki ne verujejo, pa jih je večina, ki so zmerni ljudje, s katerimi se človek rad skupaj sestane in ako pride do kakšne debate, je zmerna in razvidno se kot prijatelji. Ako hoče kdo razširjati svoj nauk, naj ga na lep način, ker v nasprotnem slučaju se pač mora porabiti "klin s klinom." Vojvka je zločin moritve, pa ali bi bilo pametno, da bi se kdo postavil pred nasprotnika s knjigo "Etika?" Ali bi ne bilo podobno to delu in naporu "junaka" Don Quixote? To omenim, ker rojak Svet omenja pisavo v Amer. Slovincu. Bodite prepričani, da se tudi meni ne dopade tako pisanje, mislim reči boji, ker prostor se bi, ko bi ne bilo boja, lahko ponabil v druge bolj potrebne svrhe, ker pa je boj, ni pač druge pomoči.

Stvar je ta: ko se je pred nekako desetimi leti začela tukaj akcija med rojaki za ustanovitev svoje lastne fare, so bili zvraven tudi rojaki iz Kenmore in tudi sedaj ti spadajo pod našo faro in Tone Svet menda ja ne bo komandiral naše ljudi kam da naj spadajo. V Prosveter nam pojasni in razloži, kakega pomena je Slov. Nar. Dom, in koliko koristi imamo od njega. Omenil je tudi, da to lektorji tudi v hiši, kjer je pod naša lastnina posameznika, ampak pisani na stanovanju, pri Louis pak delničarjev, ter da so delnice, katere so bile plačane bo. Soproga br. Valanta je pred desetimi leti po \$10.00 brala gospodu take levite, da jih ne bo prav lahko pozabil.

jih ne bo prav lahko pozabil.

Kot cerkveni kolektor pred par leti sem obiskoval tudi rojake po Kenmore in bil sem tudi pri rojaku Valant. Vedno in povsod sem bil prijazen sprejet in družina Valant kot ona njegovega brata, mi je poznana kot zelo prijazna in gostoljubna. Svoj prispevek so dali naši cerkvi in se kot taki prištevali kot farani naše cerkve v Barbertonu. Sedaj pa, ker naš župnik gotovo ni zmogel telepatije, in tako tudi ne rojak Valant, pa je zlobno in podlo, ako ga je šel obiskati kot svoječasnega farana?

Ker Tonetu Svet ni znana stvar, mu moram še povedati, da se ni noben duhovnik sem silil, niti nas ni noben duhovnik silil, da si naj ustanovimo svojo faro. Ravno narobe je bilo. Nasprotovali, oziroma odsvetovali so nam, da naj si jo ne ustanovimo in težkoče smo imeli, da se je nam fara sploh pripoznala od škofije. Ko smo enkrat to dosegli, smo imeli zopet težkoče dobiti sem svojega duhovnika. Iz vsega tega sledi, da se ni noben sem usiljeval, ampak smo ga sami sem prosili. Ako pa so rojaki, ki so prvotno bili za cerkev in ki so prvotno podpirali cerkev, pa sedaj tega ne delajo več in nočejo, si ne moremo pomagati in tudi jih ne siliti k temu.

Ako kdo tih neče več biti faran in noče, da bi kedo od cerkve prišel k njemu, naj naznani in gotovo bo, da ne bo dobil nobenega obiskovalca več od te strani.

Stvar pa nikakor ni tako enostavna tudi v tem oziru ne. Lahko naštejemo slučaje, kjer se ni hotelo ne duhovnika ne cerkve, pa je prišla potreba in se je potem zahtevalo oboje. Poznam rojaka, ki se primojk... duša, da ne da farjem nič, potem pa je grozil, da bo pisal na škofa, ker se ni krstilo njegovega otroka zato, ker ni hotel omenjati zadostiti zahtevam cerkve.

Le ne tako pokoncu z glavo, rojak Svet, in pri tem tudi vsi drugi. Kričati, krockati, mukati znajo celo živali, ker ste pa vi ljudje, ni ravno lepo oponašati te. Tukaj imamo rojake, ki se prištevajo socialistom, ateistom, oz. taki, ki ne verujejo, pa jih je večina, ki so zmerni ljudje, s katerimi se človek rad skupaj sestane in ako pride do kakšne debate, je zmerna in razvidno se kot prijatelji. Ako hoče kdo razširjati svoj nauk, naj ga na lep način, ker v nasprotnem slučaju se pač mora porabiti "klin s klinom." Vojvka je zločin moritve, pa ali bi bilo pametno, da bi se kdo postavil pred nasprotnika s knjigo "Etika?" Ali bi ne bilo podobno to delu in naporu "junaka" Don Quixote? To omenim, ker rojak Svet omenja pisavo v Amer. Slovincu. Bodite prepričani, da se tudi meni ne dopade tako pisanje, mislim reči boji, ker prostor se bi, ko bi ne bilo boja, lahko ponabil v druge bolj potrebne svrhe, ker pa je boj, ni pač druge pomoči.

Ne bodite vam žal, boste vi riuma.

ROJAKOM NA EVELETHU!

Kam pa v nedeljo popoldan? Na Eveleth in City Auditorium. Kaj bo pa tam novega? Nekaj, kar se ne vidi vsaki dan. Trpljenje Kristusovo in premikajočih slikah. To pa to, je vredno, da si gremo ogledat. Zato pa rojaki na Evelethu, Gilbertu, Bwabick, Aurori, Virginiji in drugod, ne zamudite te lepe prilike. Pridite vsi dne 14. marca na Eveleth in napolnite veliko dvorano mestnega Auditoriuma.

Širite in agitirajte vsepovsod za Amer. Slovence!

Ko bo med naš narod prišla toleranca, to je, ko se bo zadosti amerikaniziral, posebno ko odraste naša mladina, sem gotov, da ne bo nam treba kaj tacega pisati in bomo lahko vso svojo moč obrnili k delu v svojem delokrogu. Katoličani za verske stvari in rdečkarji, ali kakor se bodo takrat imenovali, za svoje. Anton Okolish.

SMRTNA KOSA.

Calumet, Mich. Preminula je tukaj rojakinja Ana Špehar v 74. letu starosti na domu svojega sina Paula Špehar na 9. ulici, po dolgi in mučni bolezni.

Pokojnica je ena izmed starih ameriških Slovenk. Na Calumet je prišla pred več kot 40 leti. Živela je skoro vedno tu. Njen pokojni soprog in vsa družina je živela vedno največji ugled v tukajšnji naselbini. Kot skrbna slovenska mati je vzgojila dva sina. Eden je tu na Calumetu nadstražnik že več let, eden pa je ugledni trgovec v Bovie, Minn. Blagi ženi naj bo lahka ameriška zemlja in naj počiva v miru! Sinovoma in ostalim drugim sorodnikom pa naše sožalje!

Premnul je tukaj tudi dne rojak Tomaž Mrak v 43. letu starosti po kratki hudi bolezni pljučnici, kateri je podlegel v par dneh. Stanoval je pri Karol Gerele na Blue Jacket, Calumet. Pokojnik zapušča v stari domovini očeta in tri sestre. Naj počiva v miru in večna luč mu naj sveti!

Oba pogreba sta se vršila iz slovenske cerkve sv. Jožefa in pogrebne obrede je opravil domači g. župnik Rev. L. Klopčič.

ROJAKOM NA EVELETHU!

Kam pa v nedeljo popoldan? Na Eveleth in City Auditorium. Kaj bo pa tam novega? Nekaj, kar se ne vidi vsaki dan. Trpljenje Kristusovo in premikajočih slikah. To pa to, je vredno, da si gremo ogledat. Zato pa rojaki na Evelethu, Gilbertu, Bwabick, Aurori, Virginiji in drugod, ne zamudite te lepe prilike. Pridite vsi dne 14. marca na Eveleth in napolnite veliko dvorano mestnega Auditoriuma.

ROJAKOM NA EVELETHU!

Washington, D. C. — Šest banditov je prišlo v razkošno stanovanje Mrs. Caroline Williams na 16. cesti. Povezali so osem služabnikov in gospodinjno, ter odnesli dragocenosti v vrednosti \$2500. Nadejali so se večjega plena. Enega od banditov so dobili v past hotelski uslužbenca. Njegov ime je J. Peter Davis, star 22 let. Pred enim tednom je Mrs. Williams odnesla v hotelsko blagajno spraviti dragocenosti v vrednosti \$100.000.

Širite in agitirajte vsepovsod za Amer. Slovence!

Prosvetin žarkomet je 28. februarja t. l. posvetil v Chisholm pod naslovom: "Razmere v Chisholmu." Žarkometar prvi med drugim: "Po narodnosti smo v večini, zato pa imamo v mestnem svetu enega člega primorskega Hrvata. Mesto ima okrog sto javnih del Slovencev je pa uposlenih celih 12..."

Žarkometar dobro ve, da bili letos izvoljeni v mestni svet štirje odborniki, cel odbor pa šteje 5 članov, torej so v večini 4 proti 1. Zato pa, ker Mr. Paškvan v tako veliki manjšini, tudi ne more mestnih del dajati. Žarkometar dobro ve, da ako je imela v mestnem odboru večino stranka, kateri pripada Mr. Paškvan, kateri Slovenci oz. Jugoslovanci 33 odstotkov vseh mestnih del v svojih rokah, med njimi je tudi chisholmski žarkometar, kateri je imel delo s plačo \$200.00 na mesec. Zato mu prosimo, da naj prosita Mr. Molek posveti v njegove molitvene dane, da se ne bo sam sebe z zobeh tolkel. — Eden iz Chisholma, ki razmere dobro pozna.

Mr. Molek je te dni zopet poskočil s svojega redakterstva stolčca, kakor bi ga rujav mnavljinec kvčipnil v nogo. Nič tako huđega ni bilo, kakor da je čital v "Amer. Slovincu" članek: "Nekaj o cerkveni španski inkviziciji." — To možičke tako pogrelo, da je kričal ves iz sebe: "Gorilo prejejo!" — To razburjenje seveda umljivo onemu, ki Moleka pozna, kako je čakal v inkviziciji pred leti v Kondotovi ropotarnici, ali bolje, kako je preplankaval razno judovsko blato. Čudno je tudi, da je Molek porinil gorilo nam, ko jo je dosedaj še vedno tako rad pral in tako rad imel na pa, da bi mu mila zmanjkalo!

Po "Prosveti" so te dni strmo no kričali o "Amer. Slovincu." Vse kar moremo je, da se Prosveti lepo zahvalimo za reklamo. Rdeči gospodje mislijo, da nas grozovito uničujejo, a delo kler bodo nas tako uničevali, smo jim prav hvaležni. Z njihovo reklamo so nam pridobili marsikaterega naročnika. Nekaj član njih jednote piše: "Naj tajnisk je priobčil dopis v Prosveti in notri se strašno zadir nad nekim listom "Amer. Slovincu." Ker pa vem, da kar se jaz pa rad poznal ta list. Tu vam pošiljam \$2.00 in mi ga pošljite." To pismo, kakoršni imamo še več, pokazuje, da Prosveta dela izvrstno reklamo za "Amer. Slovence." Resnica, no, hvaležni ji moramo biti. Tu se je popolnoma uresničel pregovor: Človek obrača Bog pa obrne! Torej, naprej reklamo!

Trdo ga je udaril po rami. Tomaž Marvel je zakričal od groze, ko se ga je dotaknila nevidna roka.

"Saj vas ne bom goljufal!" je hitel zatrjevati in se umikal po cesti. "Ne mislite tega, prosim! Vse bom storil, karkoli želite, samo povejte mi, kaj naj storim! O Bog —! Karkoli hočete, vse bom storil, — drage volje bom storil —!"

Prvi strah je minil dobre vsačane in začeli so razmišljavati. Skeptičizem je dvigal glavo med njimi, nervozen skeptičizem sicer, pa skeptičizem je le bil. Mnogo laže je, zanikati možnost nevidnega človeka, ko pa vanj verjeti, in na prste dveh rok se je dalo seštetiti tiste, ki so ga videli izginjati v prazen nič in so občutili njegovo nevidno, pa krenko pest na lastni koži. In od teh očividcev in prič sta dva umolknila. — Wadgers, previdni in izločeni vaški kovarji, se je nedostopno zaprl za vrata in zapahne svoje hiše in ni ga bilo več na spregled, Jaffers pa je še vedno ležal kakor mrtev v veži "Poštnege voza."

Velike in čudne reči, ki presegaajo vsakdanjost, naredijo večinoma manjši vtis na ljudi nego navadni vidni dogodki. Iping se je vrhu tega pripravljaj na ljudsko veselico. Vse je bilo praznično. Ze ves mesec so nestrpno čakali na binkoštni pondeljek. Proti poldnevju so se celo tisti vdali veselju in zabavi, ki so verjeli na nevidnega človeka, previdno sicer izpočetka in obtavjaje se, pa silili so se k prepričanju, da je za vselej izginil iz vasi, in nekateri, najbolj skeptični, so celo zbijali več ali manj dobre šale iz vsega dogodka. Toda vsi — neverni in verni — vsi so kazali ves tisti dan značilno nagnjenje za družabnost —

njost, naredijo večinoma manjši vtis na ljudi nego navadni vidni dogodki.

Iping se je vrhu tega pripravljaj na ljudsko veselico. Vse je bilo praznično. Ze ves mesec so nestrpno čakali na binkoštni pondeljek. Proti poldnevju so se celo tisti vdali veselju in zabavi, ki so verjeli na nevidnega človeka, previdno sicer izpočetka in obtavjaje se, pa silili so se k prepričanju, da je za vselej izginil iz vasi, in nekateri, najbolj skeptični, so celo zbijali več ali manj dobre šale iz vsega dogodka. Toda vsi — neverni in verni — vsi so kazali ves tisti dan značilno nagnjenje za družabnost —

Na Haysmanovem travniku je stal bel šotor in gospa major Bunting in druge dame iz vasi so tam pripravljale čaj. Solški otroci so plesali in se igrali po tni pod nadzorstvom gospodične Cussove in Snekbutove. Novodošli cirkus je bil predmet živahnega veselja in velike radovednosti. — Ni dvoma sicer, v zraku je visela lahna nervoznost, pa ljudje znajo dobro prikrivati svojo boječnost v takih slučajih. Stari Fletcher — dobro ga je bilo videti skozi okno, obraščeno z bršljanom, ali pa skozi

odprta vrata — je previdno stal na desni položeni erez dva stola, in je belil strop svoje sprednje sobe. Gospod Huxter je kor po navadi slonel pri oknu svoje prodajalne, kadil in zrl na veseli svet.

Krog štirih popoldan je prišel sem po vsi neznan človek. Kratkoh nog je bil, delo lušast, velik, valjarju podoben in rdečkast nos je imel in obnošen klobuk iz zajčje dlake mu je visel na glavi. Zelo se je močno mudilo. Njegova lica so bila zdaj upadla, zdaj napihnjena. Njegov obraz je bil poln skrbi in z nekako prisiljeno naglico je stopal. Sel je mimo cerkve in pomeril kotiček naravnost proti "Poštnege vozu." Med drugimi ga je videl tudi stari Fletcher in tako se je zagledal v nenavadno, prisiljeno in kretajočo prikazen, da se mu je množina apnenje vode neopaženo ulila s čepca v dvignjeni rokavi.

Neznanec je govoril sam s beoj, se je zdelo. Lasknik cirkusa je to opazil, ko se slučajno stal na cesti, in tudi Huxter ga je čuk. Tuje se je ustavil pred "Poštnege vozom" in šele po dolgem premagovanju, kor pripoveduje Huxter, se je odločil, da vstopi.

BISTVO HIPNOZE.

Pred dobrimi 50imi leti se je zrušila teorija pariškega profesorja Charcota, ki je smatral hipnotično spanje za umetno povzročeno hysterijo. Te razlage se je držala do zadnjega časa takozvana psihološka teorija Bernheima iz Nancyja, ki temelji na normalnem značaju hipnoze. Bernheim misli, da je vsak človek pristopen hipnotičnemu spanju, če le zna drug človek obuditi potrebno razpoloženje v njem. Vse je torej odvisno od zdravnikove spretnosti in ni torej govora o kakih posebnih zmožnostih ali skrivnostih. Ta dosedaj splošno priznana teorija ne pove prav nič o bistvu hipnoze, in tu se prične delo prof. Pavlova. Dognal je namreč, da sta navaden in hipnotičen zapovedan spavec medsebojno sorodna pojava. Stanice na površju možganov valujejo med tem, ko sprejemajo ene izmed njih znanje vtise, se druge "zavaruje" in počivajo. Tudi po dnevu prešišimo zvonec, če smo zaplenjeni v zanimivo knjigo: tedaj je torej večalimanj zavrt možganih oddelek, ki oslabi sluh. Isto velja za zamaščenega, navdušenega ali godbo poslušajočega človeka. Prof. Pavlov je našel, da je "sen" isto kot "notranja zavora." — Zamaška je le v količini, ne pa v kakovosti. "Zavora" je delno, lokalno spanje, a spanje je zavora, ki se je raztegnila na velika polja možganov.

Hipnotično spanje na povečano izvir iz prirojenih "zaspalnih" živčno-psihičnih procesov. Naraven biološki pojav je tudi takozvani "raport," t. j. vez med hipnotiziranjem in medicinsko izmučena mati n. pr. spi postelji bolnega otroka, ne da bi jo motil kakršnikoli hrup v okolici, a se takoj zbudi, čim začne stokanje otroka. Takih primerov je več, in razlogi so povsem v različni zavori posameznih možganskih delov; nekateri bdi, medtem ko vse

druge spijo. Zakon indukcije, ki ga je odkril Pavlov, pravi, da povzroči napeto delovanje enega dela možganov (n. pr. poslušanje) istočasno zavrtje drugih živčnih centrov. Isto velja za hipnozo — tu deluje samo ena "varnostna" točka: povečanje se izvrši, ker ga nič ne moti, vse ostalo je "zavrtu," počiva. Hipnoza je torej sorodna "vplivu," "razpoloženju," "simpatiji" vsakdanjega življenja. Na pripravljenosti "ubogljivosti" temelji vse šolsko, rodbinsko, družabno in drugo življenje.

Dela prof. Pavlova so torej dognala, da so hipnotični pojavi nekaj povsem normalnega. Na njih ni nič mističnega, okultnega in skrivnostnega, treba jih je le pravilno razumeti in stvarno razlagati.

UMOR IN SAMOMOR PRI DOMŽALAH.

Skrivnostna smrt žene mladega moža. — Pekoča vest in obup. — Samomor.

V četrtek, dne 12. m. m. je Marija Premk iz Sv. Trojice pri Domžalah umrla nenadne smrti. Takoj, ko so jo pokopali, so se začele razširati ljudske govornice, da je postala žrtev zločina in da jo je njen mož Andrej Primk zastrupil.

Premkova žena je bila že 50 let stara in se je kot vdova s petimi otroci poročila pred sedmimi leti s takrat že 25-letnim Andrejem Premkom, na katerega je tudi prepisala vse svoje premoženje. Po starosti nerazmerni zakon se je razvil med obema v pravi pekel! Ne prestano sta se pripravala in pretepala, pri čemur je Premk svoji ženi vedno grozil, da jo bo ubil. Dne 11. m. m. ji je pripravil čaj, v katerega ji je bržkone pomešal strupa. Dejstvo je namreč, da se je Premkova po zavžitju čaja pričela zvijati, napadali so jo krči in padla je kmalu v nezavest. Že drugega

dne popoldne je nesrečnica izdihnila.

Premk se je udeležil pogreba svoje žene v precej vinjenem stanju, kar je vzbudilo splošno pozornost. Po pogrebu je krenil v bližnjo gostilno pri Sv. Trojici, kjer je dalje časa popival. Iz omenjene gostilne je odšel nekako ob 9. zvečer in potem neznan kam izginil. — Nihče ni vedel, kje je in kam je odšel.

V ponedeljek, dne 15. m. m. pa so ga našli zasledujoči orožniki iz Domžal v gozdu pod Sv. Trojico na tleh. Ležal je v nezavesti. Sumi se, da je vsled strahu pred zaporom in kaznijo še samega sebe zastrupil. Pri njem so se namreč pojavili enaki znaki zastrupljenja, kakor pri njegovi ženi. Premk je še istega dne popoldne umrl.

Cela zadeva je zelo skrivnostna in še vedno zelo zamotana. Upajmo, da bo prinesla v zagonetno smrt obeh zakoncev več luči šele preiskava in raztelesenje obeh zakoncev. — Pokojni Premk je bil zelo surrov in nasilen človek ter strah in trepet tamošnjega prebivalstva.

Skrivnosten avtomobil je prihitel ponoči v Ajdovščino in se vstavil pred pošto. Izstopili so štirje elegantni gospodje, ki so hoteli brzojaviti v Trst po denar. Upravitelj jih je zavrnil. Odšli so proti Vipavi. Orožniki so jih aretirali. Sodi se, da so to drzni tatovi, ki imajo na vesti številne vlome.

Povejte trgovcem in obrtnikom, ki oglašajo v "Amer. Slovencu", da je to Vaš list, v katerem oglašajo.

VEDNO SVEŽE CVETLICE za vse prilike, šopke za poroke, vence za pogrebe in sploh vse, kar spada v to stroko. Naročila sprejema za vsakovrstne cvetlice za velikonočne praznike. Cene nizke, izbera velika pri: Kilhullins, 703 Main St., Forest City, Pa. s, t, sr, č, p

Camels bodo najzvestejši kadilni prijatelj, katerega ste sploh še imeli

Camels so najpristrčnejši prijatelj, dober tovariš milijonom razvajenih kadilcev. Pojdi kako daleč hočeš in plačaj še toliko, Camels bodo najzvestejši kadilni prijatelj, ki ste ga kadaj imeli. Nimajo utrudljivega okusa in ne pookusa po cigaretah in ne obžalovanja niti en dan v življenju Camels. Samo polna in prijetna kadilna zadovoljnost, ki dela življenje veselo, kjerkoli se kače Camels.

V te cigarete gre vsa zmožnost največje tobačne organizacije na svetu. Samo naj-

boljše je dovolj dobro za Camels. Najbolj izbran turški in ameriški tobak. Najbolj večje mešanje. Najfinejši cigaretni papir, ki ga za nje izdelujejo v Franciji. Takoj, ko zažgete Cameli, veste, da ste se spoznali z prijetnim in sladkim kajenjem, ki ga ljubijo milijoni.

Ako še ne veste, kako dobre so Camels, jih poskusite. Priporočamo vam, da primerjate Camels s katerokoli cigareto, ne glede na ceno. Vzemite Cameli!

Camel

CIGARET

VABILO NA VELIKO OTVORITEV!

VSEM CENJENIM ODJEMALCEM, znancem in prijateljem, Slovincem in bratom Hrvatom in Srbom naznanjamo, da bomo otvorili veliko, lepo urejeno filijalko (podružnico) za prodajo pohištva v COLLINWOODU DNE 13. MARCA, V SOBOTO, OB 6. URI ZVEČER NA 15301-7 WATERLOO ROAD, CLEVELAND, O.

VABLJENI STE VSI!

Za otvoritveni dan smo namenili razdati več tisoč lepih daril, katere bomo delili vsem družinam, kateri bodo ta večer ogledali naše nove prostore.

PROGRAM

Ob 6. uri zvečer bo iz prijaznosti igrala velika mladinska godba Sl. Doma iz Collinwooda. Nato se odpro vrata na vzhodni strani odzadaj, kjer bo vhod za obiskovalce skozi prodajalno in izhod bo na zapadni strani. Vsi obiskovalci, ki bodo korakali skozi, naj prinesejo seboj svoje ime in pa naslov in sicer samo eden iz vsake družine. Dobitki so dragi in je le eden namenjen za eno družino. Samo oni, ki bo imel svoj naslov z imenom je opravičen do darila. Za darila so namenjeni lepi veliki krožniki. Še posebno povdarjamo, da le eden za eno družino in ne več, ker je nemogoče vsem deliti taka darila. Vendar pa ste vabljeni vsi, da si ogledate našo novo prodajalno in da korakate skozi ta večer, da bote videli, kaj smo pripravili za naše odjemalce v Collinwoodu in okolici.

PRAV TOPLO se priporočamo za poset in vabimo vse, pridite na 13. marca zvečer ob 6. uri. Odprto bo, dokler se vse ne izvrši in vsakdo ne ogleda.

A. GRDINA IN SINOVI

Lastniki trgovine s pohištvom in pogrebnege zavoda.

PRINESITE SEBOJ GOTOVO NASLOV!

Ime:
Naslov:

13.

m

a

r

c

a

1926

od 6 P. M.

do 12 P. M.

Gospodarica sveta

AVANTURISTIČEN ROMAN.

Karl Figdor — prevel R. R.

29.

Severno od Misongye postaja pokrajina vedno bolj hribovita. Visoka kopa Fure izgine na nižjim opredelnim gričevjem. Samo kompasi in zemljevid kažeta še pravo smer. Le desno in levo se prikazuje vedno več razvalin nekdanjih stolpov in zidovja, dokler se proti večeru ne prikaže pokrajina, podobna eni sami velikanski razvalini davnega selišča.

"Prvo mesto mrtvih," reče konzul, "na pravi poti smo." Z nastopajočim večerom postaja vedno bolj mrzlo. V svoje površnike zaviti jahajo trije prijatelji dalje, včasih za kilometer pred počasnimi vozovi. Pogovor pričanja vedno bolj zastajati, kajti vedno bolj zanimivi postajajo ostanki davne prošlosti. Tu stoji hrib, katerega je bila nekoč človeška roka čisto spremenila v teraso. Globoko od vznožja pa vse do vrha se vzpenjajo samo stopničaste ploskve, podprte tuintam z razjedenimi in deloma razpadlimi zidovi. Tam se vzpenja po kameniti vzdolžini v ostrih zavinkih še vedno dobro ohranjena pot. Na mogočnih granitnih plasteh leži navidez brez sistema zloženo kamenje. Toda, ako se ga pogleda od blizu, so to čudni umetno zgrajeni spomeniki. Na pobočjih se prikazujejo vedno česče jame, pred katerimi leži nakopičena predelana ruda. Globoki hodniki vodijo v osrčja hribov, izgublajo se v temini.

Zlati rudniki mrtvih!
"Kdo je vse to zgradil?" vpraša konzul enega izmed misongskih spremljevalcev.

"Lapa mefamba mazimo, basso," odgovori črnc:

"To so zgradili duhovi."
— Zgodaj se vstavijo potniki. Kakor je bil dan tih, tako je noč glasna. Povsod v okolici se porajalo skrivnostni glasovi.

Tesno stisnjeni skupaj, sede krog ognja spremljevalci, šepetajo skrivnostno med seboj. Ne upajo si spati, boje se mrtvih.

Tudi Mavda, konzul in Kien-Lung dolgo ne morejo zaspati. Strah jih ni, toda notranji nemir jim ne pusti zadremati. Mrtva dežela je odprla svoja vrata. V nekaj dneh že mora pasti odločitev, ali je mogoče dvigniti skrivnostni zaklad, ali pa bo ostal za vedno skrit človeškim očem, kakor vsa dolga dosežanja tisočletja.

— Solnce stoji že visoko, ko zaprosi naslednjega dne konzul nenadoma Mavdo, naj mu pokaže stari zemljevid. Zaznamki poti na novem končujejo.

Mavda sname verižico ter odpre obesek.

Toda — Mavda krikne prestrašeno...
Obesek je prazen.

"Zemljevid je izginil," vzklikne.
V divjem diru se pode misli preko njene glave.

"Izgubila ga nisem, to je nemogoče. Obesek se ne more sam od sebe odpreti. Zemljevid je ukraden!"

S pobledelimi obrazi zadržita konzul in Kien-Lung svoja konja.

"Torej vendar!" mrmra Kien-Lung. "Čarovnik ga ima, nihče drugi. Kako je mogoče, da nismo že prej mislili na to!"

Posvetovanje. Ali naj gredo nazaj k Makombi zahtevati zemljevid, edini kažipot do skrivnosti, do zaklada? ...

Toda ali more sploh Makombe pomagati, tudi ako hoče? Kdo more starca siliti, da vrne "čarovnijo," ako je enostavno utaji? Verjetno je le eno, da bi povratek pomenil lahko nasilen konec ekspedicije. Starci bi jih bil s svojimi pripadniki lahko zahrbtno napadel in pobil.

Ali naj gredo dalje brez zemljevida?

"Jaz sem zato, da gremo vkljub temu dalje," reče konzul, ki tudi sedaj ne izgubi glave, "mi vemo, da je Fura naš cilj, do katerega moramo priti, kajti mesto kraljice mora ležati tik za njim. Na vse zadnje pa, če nam vse izpodleti, se itak še lahko vrnemo nazaj v Misongve h kralju Makombe, da ga poprosimo za pomoč. Druge rešitve ni!"

Mavda mu pritrdi, kljub izgovoru Kien-Lunga, ki se ne strinja s tem potovanjem v negotovost.

Konzul skliče skupaj vodnike teh jih vpraša, če poznajo pot do Fura, ki leži še vedno skrit za gorami na severu. Vodniki prikimajo. Pot poznajo, seveda, in tuji se jim lahko čisto mirno zaupajo.

In tako gre karavana zopet dalje.

Pokrajina postaja vedno bolj divja, vedno bolj mrtva. Povsod štrle kvišku razvaline in gole skale. Pot postaja vedno bolj utrudljiva ter se končno čisto izgubi. S težavo vlečejo volje težke vozove preko udrtin in kamenja.

Zvečer četrtega dne se morajo ustaviti ne da bi bili le enkrat napojili žejne živali. Ze od prejšnje noči so vodne vreče prazne. Konzul pošlje spremljevalce v okolico, da poiščejo vodo, a njihovih muzajočih se obrazov ne zapazi. Pa tudi tega ne opazi, da privlečejo črnci, ko on, Mavda in Kien-Lung od napora in žeje izmučeni zaspe, iz skritega kota voza posodo polno vode, s katero se napajajo.

R. PAVLOSKI

Slovenski fotografist

719 No. Chicago St.
JOLIET, ILL.

Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenost!

ŠIRITE "AMER. SLOVENCA."

PRIPOROČAM SE

rojakom na Ely, Minn., da kdor potrebuje sveže rože in vence, dobi največjo izbero pri meni.

FR. PENGAL,

Veliki popust na zimskih suknjah in oblekah

Z ENIMI ALI DVOJ-NIMI HLAČAMI.

Imamo tudi posebne velikosti za prav debele, do št. 52.

Vrednost je bila dosežaj do \$35.00, pri tej razprodaji pa le \$23.00.

Kar je veljalo dosedaj \$40, je sedaj le \$28.50.

Vrednosti do \$45.00, sedaj le \$33.50.

Vrednosti do \$55.00, sedaj le \$45.00.

Hlače za moške — na tisoče parov. Posebno ugodna prilika za nakup po:

\$2.95, \$3.95, \$4.95
in višje.

M. H. JELINEK, lastnik

VOGAL BLUE ISLAND IN 18. ULICA.
CHICAGO, ILL.

Za one, ki živijo zunaj mesta je prav pripravno, ako pridejo k nam kupovat ob torkih, četrtnih in sobotah zvečer ali pa v nedeljo dopoldne.

Vsi, ki boste za časa jubilejne kampanje "Amer. Slovenca" pošiljali naročnino na upravništvo, se poslužite teh kuponov. Volite za one, ki delajo za skupni blagor našega naroda.

Volilni kupon za agitatorje

Upravništvu "Amer. Slovenca"
Chicago, Ill.

Dne.....1926

Pridobil(a) sem Vam.....novih naročnikov in za

njih naročnino pošiljam \$.....

Naročnino je obnovilo.....naročnikov, kar znaša

\$.....

Skupno število volilnih glasov jenar.

Glasujejo za

(Naslov)

da dobi priznanje za zasluge in jubilejno nagrado.

Imena teh, ki so mi plačali naročnino, Vam pošiljam na priloženi listini. Pošljite vsem jubilejni spominek.

Jaz si izvolim nagrado.....

Podpis agitatorja

Naslov

VAŽNO:—Pazite, da bodo naslovi naročnikov, katere nam pošiljate, pravilno napisani. Označite natančno, koliko je kdo plačal naročnine.

Volilni kupon naročnikov.

Upravništvu Amer. Slovenca,
Chicago, Ill.

Dne.....1926.

Priloženo Vam pošiljam \$..... za obnovev moje naročnine na list "Am. Sl." Mojih volilnih glasov je.....

Glasujem za

Naslov

da dobi priznanje za zasluge in jubilejno nagrado.

Pošljite mi jubilejni spominek.

Podpis pošiljatelja

Naslov

PISANO POLJE

J. M. Trunk.

McCabove muhe. VIII.

In zopet razsodi sodnik McCabe: "Od papeža do zadnjega kurata so duhovni veliko bolj človeški in manj verski, kakor mislijo mnogi laiki." — Tako sodbo izreče človek, ki je bil tako "manj človeški," da je prelomil svoje samostanske obljube, in je tako "verski," da niti na kakega osebnega Boga ne veruje. Celo pinjo masla ima na lastni glavi, pa hodi na sonce in sodi druge.

Na vrsto pridejo iznova "spolno nedozoreli," njemu vrlo priljubljena lajna. Na Angleškem morajo veljati posebne določbe, o kakršnih vsaj meni ni prav nič znanega, da McCabe govori o "zaobljubi celibata pri šestnajstletnih." Splošna določba je, da mora biti duhovnik najmanj 24 let star, ko je posvečen, in bo vsak, ki morda ni, kakor McCabe, abnormalen, spolno popolnoma zrel, nune pa po največjih določbah sploh ne delajo trajnih obljub in se po preteku te dobe vsaka lahko povrne med "svet." Bo zopet napacna premisa in gola predrznost, ako McCabe vzklikne: "Naj poginejo, ako ne morejo dobiti zrelih moških za objem svojih zastarelih in smešnih idealov." Poginejo naj, seve, potem bo imel McCabe mir pred grizočo vestjo.

"Redovniški sistem je sleparija in hinavstvo od začetka do konca," sodi bivši redovnik. Ali ni s tem obsodil tudi samega sebe? Ko je vstopil v redovniški stan, je toraj samo sleparil in bil hinavec prve vrste. Ni čuda, da tak slepar in hinavec ni mogel vzdržati in dela "sistem" odgovoren, ko je bila krivda le pri njemu samemu.

Redovnike sodi in obsoja kar pavšalno, pri čemur igrajo vlogo pijača, denar in — ženske, prav kakor prej tudi pri posvetni duhovščini. Zadnji njegov razlog je impertinenca prve vrste, posebno iz ust človeka, ki je po begu iz samostana najprej letel za — žensko. Taki babjeki so najstrožji sodniki, prav kakor so bili s popisovanjem "dogodkov" v Prosveti najbolj zaposleni oni, ki bodo imeli v tem oziru pač prav kosmato vest. Še eno in isto ponavlja povsod.

Ker bi pa za tako pavšalno obsodbo utegnili poznavalci razmer vendarle pozorni postati, namreč na Angleškem in Irskem, se zateče v Evropo na kontinent in v Južno Ameriko. Za obsodbo dotičnih redov in redovnikov mu zadostuje zopet njemu podoben nergač in nezadovoljnej, ki se bo našel med stoterimi. Še več. "Ameriški prijatelj dobrega značaja" (vse je dobro, kar mu napeljuje vodo na njegov lajnarski mlin), mu pripoveduje nekaj, in, halo, takoj pride stvar na veliki zvonec in sodba je "potrjena." Zdi se mi, če bi McCabe kak človek "dobrega značaja" pripovedoval, da na pr. v Afriki redovniki zapalijo vodo in v goreči vodi pečejo uboge protestante, da bi možakar kar bruhal iz sebe ogorčenja o nemoralnosti.

Paradirati začnejo zdaj — nune. Prosvetarji so se morali kar oblizovati. Tudi med temi se najdejo — nergačnje. Ker gliha povsod vkup štrihra, so seve take nezadovoljke izlile svoja srca odpadlemu redovniku, in nesreč v samostanih je ves svet poln. Ima nekaj izjem, a še te so — senčnate, ako ni Prosveta ustrelila tega kozla. "Breme, ki ga vzamejo nase v otroški nedolžnosti (menda ja ne že tedaj, ko so še cicek memljale?), je v letih, ko postanejo nune zrele (take pečenke so mastne!) zelo neznosno." Na tisoče je neomoe-nih, poštenih žensk med svetom, ki niso nohene nune, a

bodo tudi imele "breme." Tovo jih bo "potroštal" McCabe, drugače bo jim za soob. Da morajo biti ljudje za "čjo" drugih v takih skrbelih.

O poklicu nun, ki učijo dino, oskrbujejo bolnike, in zanjujejo starše sirotam, v mestu umobolnice, zavestno skrbijo za starčke. Pravi ni uskok, da je "življenjski kloštrih malenkostno, časnno, in v splošnem brezaristi." Bolj naduta kaka nune ne more biti. On je moral kone radi "kratkegačasa" klošter, in ker ga ni bilo, popihal, in za "imenitno" velevažno življenje smatra da se kdo čimprej obala odedi, potem ima ves svet tem neznanstvo korist. Da pravo zadel, kaže brezna predrznost, ko imenuje škofsko cerkev "zločinko napačnega človeštva," ker baje zapel mlade deklice, da nimajo "če" v materinstvu. Materinski poklic je gotovo tudi lep, a bi šel malo k materam vpraša — srečo! In pri tem se postavlja, da svet pozna.

Baje je vse resnično. Ne ravno podvomiti, a razen svete in gotovih njenih klicev bo tudi med ameriški Slovenci malo ljudi, ki bi deli, da to niti kake muhe temveč brencelji čisto nene nega nezadovoljnega nene Edino, s čemur se odlikujejo jih dela malo "mastne," da malo farsko — podalno.

Vsaka družina ima svoje chronique scandaleuse, manjše ali večje škandale. Ostanajo naj med štirimi nami. Tudi duhovščina in stani imajo nekaj te robe. McCabe sicer sam omenja, sodi o tem katolik; ne sanja tolik, vsak pameten človek seve ne, ker bo preprečeno takim pravimo pri nas, frknjeni.

Pater Bede Wrigley je pravilno glede zasebnega ljenja, enako kardinal Boga a McCabe in z njim tudi sveta so podobni gotovim skam, ki vsako jutro ob skem studencu poprosijo "Botra, ali ste že slišali?"

Rus ima za take babune pak pregovor: "Ne nosi iz hiše pred vrata."

Spasitelj pa ima moralno obvezno resnico, ki bo spekla McCabe in Prosveta "Kdor je brez greha, naj pobere kamen."

MALI OGLASI

—NA PRODAJ hiša, 5 sob, granitne dve kari, "Hot water heat," 3719 3924 N. Whipple St., Chicago.

—NA PRODAJ—lepa prilika cerista, mesarja ali restavraciji bližini kino. Veliki prostori, vino 2-6 rm. stanovanja. 3431 North Ave. Phone: Belmont 4111 Chicago, Ill.

—STALNO DELO, \$20.00 do 30.00 na teden med tem ko se učite mobilne obrti. Pridite ali na naslov: S. O. Davies, 8 S. Dearborn St., Chicago.

—V NAJEM ali na prodaj na 5516 Indiana Ave., Chicago, 8 velikih sob, parna kuhalnica, palni, ekstra Lav. Trdi les. Zidana garaža za dve kari. Pogledati. Phone: Saginaw 4111

—NA PRODAJ leseno pohištvo, sob. lota 50x125, \$7500—takoj ostalo po \$50 na mesec in Lastnik 7126 Langley Ave., Chicago, Ill. Phone: Stewart 6154.

—POSLOPJE ZA OBRT v "brick cottage," v dobrem stanju, koj \$1200. Cena je \$4300. Western Ave., blizu August Chicago, Ill.

—NAPRAVITE svoje otroške vinje. 5000 akrov "Stock Exchange" kjer raste žito in se mlekarijo, v Wisconsin, delo in prodajo, ker je delo lan. Cena \$30 do \$40 za akre, les za stavbinska dela \$15 na tisoč. — Cena bo rukaj, lastnik sedaj N. J. Perry, Exchange Ave., Chicago, Ill. Yards 6400.

IT ALWAYS PAYS TO ADVERTISE IN "AMERIKANSKI SLOVENEK".

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištve ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!
2018 W. 21st Place
CHICAGO, ILL.
Phone: Roosevelt 8221.

SKUPNO POTOVANJE

V JUGOSLAVIJO

se vrši na najboljšem francoskem parniku PARIS, ki odpluje iz New Yorka na 1. MAJA 1926.

Za potnike tega potovanja bodo na parniku in na vlaku prirejene posebne ugodnosti. Poleg tega bo spremljal izkušen uradnik banke potnike prav do Ljubljane in skrbel za udobnost potnikov, zlasti bo imel na skrbi njih prtljago. Vsak rojak je vabljen, da se pridruži. Potniki bodo dospeli domov v najlepšem času. Izrabite to priliko. Priglasite se čim prej! Za nadaljna pojasnila o skupnem potovanju, kakor tudi glede drugih potovanj, pišite na:

SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & ČEŠARK

455 W. 42d ST., NEW YORK, N. Y.

Obrnite se na našo banko tudi:

Kadar pošiljate denar v stari kraj bodisi v dinarjih, dolarjih ali drugih valutah;

Kadar hočete dobiti denar iz starega kraja;

Kadar ste namenjeni dobiti kako osebo iz starega kraja; ali

Kadar imate opravka s kako drugo zadevo v starem kraju.

POZOR, SLOVENCIM IN HRVATI V SHEBOYGAN, WIS. za vse lote. Priporočam se vsem, da mi izročite delo čiščenja grobov, katero vršim po svojih rojakom, da si naročite nagrobne kamne pri meni za Lepo vrejeno pokopališče naše pokopališče v zeleni dolini. Cene so zmerne, delo dobro. Katoličani podpirajte svoje! Kot oskrbnik pokopališča vem t.s.c. Valentin Kalan.

FIRST NATIONAL BANK

Established 1857

Ni boljšega časa kakor sedanji

da začnete z varčevanjem in polagate sistematično gotovo vsoto v našo banko. Presenečeni boste, ko boste videli, kako naglo raste vaše premoženje, ki vam bo nekaj prišlo prav. Zatoraj ne pozabite položiti gotovo vsoto vsaki plačilni dan v našo banko.

Začnite potovanje po poti finančne neodvisnosti DANES in takoj vložite gotovo vsoto v našo banko.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

THE OLDEST and LARGEST BANK in JOLIET